

9è Seminari sobre els antecedents i orígens del cinema

OBJECTIVITAT I EFECTES DE VERITAT. EL CINEMA DELS PRIMERS TEMPS I LA TRADICIÓ REALISTA.

DIA:	Dijous 14 i divendres 15 de novembre de 2013
LLOC:	A determinar. Girona
ORGANITZA:	Museu del Cinema, Departament de Geografia, Història i H. de l'Art de la Universitat de Girona, i Proyecto del Ministerio de Economía y Competitividad "La construcción del imaginario bélico en las actualidades de la Primera Guerra Mundial"

Els propers dijous 14 i divendres 15 de novembre de 2013, se celebrarà a Girona el **9è Seminari sobre els Antecedents i Orígens del Cinema** sota el títol *Objectivitat i efectes de veritat. El cinema dels primers temps i la tradició realista*.

L'aparició del cinema té lloc en un moment en que els discursos al voltant del realisme ocupen un lloc central dins de la cultura. La ciència del XIX ha construït la noció d'objectivitat com a construcció epistèmica orientada a la recerca d'una certa veritat. El pensament positivista, introduït per Auguste Comte, s'expandeix introduint la idea de que tots els àmbits de l'experiència humana han de ser objectivables per la ciència empírica exacte, basada en la veritat d'allò observable. La literatura utilitza el realisme per la creació d'efectes de realitat i per construir un model narratiu que genera la il·lusió d'un món que tindrà un gran impacte en la cultura popular. L'aparició de la fotografia i del cinema restitueixen la noció de l'empremta, com a signe d'algun fenomen físic que ha tingut lloc davant de la càmera i que ha estat capturat prèviament. La reproducció fotoquímica posarà en tensió les formes tradicionals de representació que prenen com a model la mimesis aristotèlica, basada en la idea de còpia o imitació del món. El desenvolupament dels mitjans de comunicació de masses no faran més que reforçar les nocions de veritat i d'objectivitat fent que el relat periodístic generi un seguit d'enunciats al voltant d'allò que ha passat i que pot ser quantificat.

Es cert que en mig d'aquesta onada positivista, el cinema també s'obrirà cap a l'esoterisme, la màgia, els efectes especials o cap allò misteriós. També es cert que, malgrat la preeminència dels discursos realistes, al llarg del segle XX es desenvoluparà la idea de que ni la literatura, ni el cinema, ni la fotografia són com el mirall que es passeja pels camins, tal com va definir Stendhal la construcció novel·lística. El rebuig de la dimensió referencial de les arts, la consideració de que tot exercici de transparència no era més que un engany o una il·lusió i que la idea de que el realisme no era més que una construcció basada en un seguit d'efectes de veritat es va imposar en el pensament modern i en la pràctica artística.

Malgrat això considerem que la qüestió del realisme basada en la tensió generada entre la construcció de l'objectivitat i el desenvolupament d'un seguit d'efectes de veritat que busquen la transparència del discurs, és una qüestió essencial per entendre l'origen del cinema, el seu desenvolupament i la seva posterior institucionalització a partir del mite del llenguatge cinematogràfic.

Com en les passades edicions, el Seminari estarà dividit en dues parts que s'aniran alternant. La primera estarà dedicada a la reflexió teòrica sobre el tema central amb diverses ponències de destacats especialistes.

En la segona part, l'objectiu és que diversos investigadors exposin i debatin amb els assistents els resultats de les recerques que estan portant a terme en l'àmbit de precinema i/o cinema dels primers temps.

Des de l'organització del 9è Seminari sobre els Antecedents i Orígens del Cinema us animem a participar-hi i us oferim la **possibilitat de difondre els vostres treballs de recerca a través de la tribuna d'aquest Seminari.**

El procediment per a proposar comunicacions és el següent:

1. LLIURAMENT D'UN RESUM PER A LA SELECCIÓ DE COMUNICACIONS

■ TEMÀTICA:

a) Temàtica específica 9è seminari:

El seminari pretén estudiar l'impacte que la tradició realista va tenir en el cinema dels primers temps a partir d'un seguit de temes que es poden anar desenvolupant des d'una perspectiva interdisciplinària que resulti veritablement polièdrica.

Algunes línies temàtiques a desenvolupar poden ser:

- Representació i reproducció. La tensió entre la representació clàssica i l'aparició de l'empremta cinematogràfica.
- El realisme del segle XIX dins de la literatura i el seu impacte en la formació de les estructures que portarien el cinema cap a la recerca de fórmules narratives.
- La representació realista en la pintura del XIX i el seu impacte en la figuració cinematogràfica dels primers temps.
- L'objectivitat científica i la seva relació amb les imatges. Els raigs X i el naixement del cinema. Les primeres pel·lícules científiques. La recerca de la veritat a partir de la imatge.
- Les imatges científiques i les imatges tecnològiques com a descobriment de nous mons. Relació i tensió entre la veritat científica i la realitat quotidiana.
- Nous discursos científics sobre la subjectivitat (psicologia, fisiologia, etc.) i la seva influència en les formes cinematogràfiques o en el discurs sobre aquestes.
- Allò que es mostra i allò que no es pot mostrar. Discursos polítics que amaguen determinades realitats i discursos de la imatge que revelen universos allunyats de l'esfera pública i dels sistemes institucionals de visibilitat.
- El desenvolupament de la informació a partir dels noticiaris i la seva voluntat de crear una objectivitat informativa a partir del concepte d'actualitat.
- La construcció realista en el cinema a partir de la creació d'efectes de veritat que posin en contacte elements de ficció amb altres provinents del món històric.
- La idea de fingiment –o faintise- com a forma de fer veure que una imatge és veritable, quan no és més que el resultat d'un procés d'il·l·lusió. La falsedat orientada a la creació de veritat.
- La forma com la publicitat en el cinema dels orígens crea formes de seducció basades en la utilització de formes i recursos provinents de la il·l·lusió realista.
- El teatre realista, el melodrama i el seu impacte en les formes de representació.
- Les escoles realistes i naturalistes d'interpretació teatral i la seva influència en el cinema dels orígens.
- Primeres reflexions i teories sobre el cinema com arxiu, testimoni, documentació, etc

b) Temàtica general: Presentació de treballs en curs sobre precinema o cinema fins 1915.

■ EXTENSIÓ: Resum de la comunicació en 60 línies màxim on consti l'estat de la qüestió que es planteja, les fonts bibliogràfiques de referència, les fonts documentals primàries, secundàries o inèdites de la investigació i la novetat de l'aportació

■ TERMINI LLIURAMENT: 15 de febrer de 2013

■ INFORMACIÓ ADDICIONAL AUTOR: Nom, adreça, telèfon, e-mail

■ FORMA DE LLIURAMENT: E-mail: institutestudis@museudelcinema.cat

El Comitè Científic assessor del seminari, - integrat per Àngel Quintana (UdG), Romà Gubern (UAB), Palmira González (UB), J.E. Monterde (UB), J.M. Minguet (UAB), Sandro Machetti (UdL), Luis Alonso (U. Rey Juan Carlos), Bernardo Riego (U de Cantabria), Mariona Bruzzo (Filmoteca de Catalunya), F. Javier Frutos (U. de Salamanca), Daniel Sánchez Salas (U. Rey Juan Carlos), i Jordi Pons (Museu del Cinema)- avaluarà les comunicacions i donarà a conèixer individualment cada admissió o exclusió, abans del **15 de març de 2013**

2. REQUISITS FORMALS DE LES COMUNICACIONS ACCEPTADES:

- EXTENSIÓ MÀXIMA. 10 fulls (18.000 caràcters amb espais)
- IDIOMES: Català, castellà o anglès
(Hi haurà servei de traducció simultània durant les sessions del seminari)
- IL·LUSTRACIONS: Sobre suport digital, un màxim de 6 imatges.
- TERMINI DE LLIURAMENT: **14 d'octubre de 2013**
- FORMA DE LLIURAMENT: convenientment corregida, per e-mail institutestudis@museudelcinema.cat
- INFORMACIÓ ADDICIONAL:
 - Nom, adreça, telèfon, e-mail
 - Breu currículum de l'autor (5 línies) i breu resum del contingut del text (5 línies)
 - Material necessari per a l'exposició pública de la comunicació

Les comunicacions presentades durant la novena edició del seminari seran publicades en suport paper, juntament amb les ponències, en el transcurs de l'any 2014, sempre i quan hagin estat defensades per l'autor durant el seminari. El Comitè Científic assessor es reserva el dret de publicar dins del volum que recull les actes del seminari la totalitat o una sinopsi –redactada pel mateix autor- de les comunicacions presentades, i en aquest darrer cas, disposar el text íntegre al web de l'Institut d'Estudis del Museu del Cinema, per a consulta i amb possibilitat de reproducció.

Per a qualsevol consulta sobre el Seminari, podeu adreçar-vos a:

Montse Puigdevall
Institut d'Estudis del Museu del Cinema
c/ Sèquia, 1 17001 Girona
Tel: 972 412 777 - Fax: 972 413 047
E-mail: institutestudis@museudelcinema.cat

Una cordial salutació,

Jordi Pons
Director del Museu del Cinema

Àngel Quintana
Professor de Teoria i Història del Cinema de la Universitat de Girona

Girona, 4 d'octubre de 2012